

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Téma práce : Behaviorální analýza a pachatelé masových, sériových a sexuálně motivovaných vražd
Autor : Klára Babičková
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
Oponent : JUDr. Bc. Jiří Ríha, Ph.D.
Rozsah práce: celkem 89 stran, z toho 81 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce: 9. 9. 2016

1. Aktuálnost (novost) tématu: Diplomantka si pro svou diplomovou práci zvolila problematiku behaviorální analýzy a pachatelů sériových, masových a sexuálně motivovaných vražd. Behaviorální analýza vychází z psychologického profilování pachatelů. Jde o metodu významnou při stanovování kriminalistických verzí, napomáhat má zejména při odhalování pachatelů nejzávažnější trestné činnosti, jakkoliv je mít na paměti, že nejde o forenzní disciplínu mající důkazní hodnotu při individuální identifikaci pachatele.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti především z oboru kriminalistiky, psychologie, psychiatrie, trestního práva hmotného i procesního, kriminologie a případně též dalších doprovodných věd kriminálních, dále též z jiných věd humanitních,
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomantka měla popsat zkoumaný jev, nastínit možné využití této metody v kriminalistické praxi, její výhody a případně i slabiny,
- použité metody – odpovídající tématu.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **Logická stavba práce:** Diplomantka rozdělila práci do 13 kapitol, které doplnila o nečíslovaný úvod a závěr. Kapitoly dále podrobně člení na podkapitoly. V první kapitole uvádí diplomantka čtenáře do probírané tematiky, definuje pojem behaviorální analýzy, zabývá se historií kriminalistické profilace pachatele, ve druhé kapitole pak navazuje vývoj probírané kriminalistické metody. Ve třetí kapitole popisuje metodu behaviorální analýzy, jejími objekty a typologií objektů se zaměřením na pachatele, místo činu, oběti, dále probírá metody behaviorální analýzy. Ve čtvrté kapitole se věnuje formálnímu a aplikačnímu rámci behaviorální analýzy, na což navazuje pátou kapitolou se zaměřením na Českou republiku. Pak následují kapitoly, které bychom mohli označit jako zvláštní část, jde o kapitolu zaměřenou na mnohonásobnou vraždu, sériovou vraždu, typologii sériových vražd, sériové vražedkyně a vražedných týmů, sexuálních sériových vrahů, osobností sériového vraha, masovými vrahy, což uzavírá rozborem konkrétní kauzy tzv. lesního vraha s aplikací dosud získaných poznatků. Z hlediska struktury by snad bylo možno vytknout, že jednotlivé kapitoly, byť třeba s podobným rozsahem, nejsou z hlediska struktury stejně významné, možná by stálo za to rozdělit práci do několika málo základních kapitol, jakousi část obecnou a zvláštní, aplikační, což by činilo strukturu práce přehlednější (rozdělení by bylo možné mezi kapitolou pátou a šestou), ale i tak je struktura srozumitelná. Ostatně i sama diplomantka v abstraktu připouští, že první polovina práce je spíše teoretická a druhá aplikační (v abstraktu uvedené členění ale neodpovídá tomu reálnému v práci samé).

- **Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací:** Autorka cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury vypovídá o hloubce a šíři nastudování problematiky diplomantkou, i z práce samé, v níž jsou prameny hojně citovány, je zřejmé, že se diplomantka s nimi též zevrubně seznámila. Autorka se neomezila jen na prameny české, jak bývá u diplomových prací obvyklé, ba naopak základem jejího poznání jsou vedle práce Hofmanové, kterou byla diplomantka ovlivněna zřejmě nejvíce, práce zahraniční, prakticky výlučně anglicky psané. Přehled literatury je v porovnání s jinými pracemi mimořádný, úctyhodný. Jak již bylo uvedeno, nejde jen o práce psané na uvedené téma, které by diplomantka do seznamu zařadila bez jejich znalosti, ale jde o práce, s nimiž skutečně pracovala. Mezi prameny věnovanými probíranému tématu jsou zastoupeny i výchozí prameny pro studium kriminalistiky, jako jsou uznávané učebnice a učební pomůcky. Seznamu lze snad jediné vytknout jistou nepřehlednost a neuspořádanost, text není zarovnan do bloku, prameny nejsou číslovány, resp. nejsou uvedeny za odrážkami. Při citaci dodržuje jednotný formát ve smyslu ČSN ISO 690, resp. 690-2. V práci diplomantka cituje řádným a standardním způsobem.
- **Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Diplomantka podala výchozí výklad behaviorální analýzy, uvedla historický vývoj této metody, pak podrobně vysvětlila teoretické přístupy k analýze. Tato analytická část je na vynikající úrovni, diplomantka i neznalému podává přehledný výklad využitelnosti behaviorální analýzy. Ve druhé polovině práce při aplikaci uvedené metody na typové i konkrétní případy již čtenáře mnohdy napadají oponentní názory. Bylo by snad možno podotknout, že diplomantka (očekávaně s ohledem na četnost případů a zaměření vědy na tyto případy) mnohdy vychází ze studií a pramenů zejména z USA, čemuž také odpovídají závěry v práci uvedené, avšak na kontinentu s masovými vraždami zdaleka takové negativní zkušenosti nejsou a nejde o tak extrémní fenomén (a to i z důvodu včasného odhalování pachatelů vražd, jak třeba diplomantka uvádí u tzv. sériových vražd bez série na příkladu švýcarského případu vraha prostitutky). Je ale z různých míst práce patrné, že diplomantka je si toho dobře vědoma. Podobně je tomu např. v pasáži typologii pachatelů sériových vražd podle mobility, která opět zahrnuje zkušenosti prakticky výlučně z USA, nicméně tyto poznatky mohou být významné i ve sjednocené Evropě (snadné cestování, roztržitost právních úprav, obtíže při spolupráci orgánů činných v trestním řízení apod.). V některých otázkách (jako např. právě v poslední uvedené) by čtenář možná očekával detailnější rozbor, nicméně s ohledem na omezený rozsah diplomové práce je i v tomto směru práce zcela dostačující a stále výrazně nadprůměrná oproti jinými diplomovými pracím. S ohledem na zcela minimální počet případů vražd sériových či masových v České republice, nemohla diplomantka využít místních poznatků a specifik daných kriminálních případů, nicméně i tak si vybrala konkrétní jeden případ tzv. lesního vraha, na němž se pokouší aplikovat dosud získané teoretické poznatky. Jakkoliv jako praktik nejsem přesvědčen o přílišné účinnosti této kriminalistické metody, stojí přínos probírané metody minimálně za zamyšlení.
- **Úprava práce (text, grafy, tabulky):** Úprava textu je řádná, úhledná, práce je členěna standardním způsobem. Grafy či tabulky diplomantka na některých místech vhodně využívala pro dokreslení vykládaného jevu, čitelnosti by možná přispělo, pokud by šlo o text psaný v tomtéž textovém editoru a pokud by tabulka či graf nebyl vkládán do textu jako obrázek.
- **Jazyková a stylistická úroveň:** Diplomantka užívá spisovného jazyka, práce je psána čtivě, v práci se až na výjimky neobjevují gramatické chyby ani stylistické nedostatky či neobratná vyjádření.

4. Případné další vyjádření k práci: Na práci je vidět zájem diplomantky o dané téma, zřetelné je ovlivnění diplomantky prací Hofmanové, nicméně nejde o opojení daným tématem, což diplomantka na mnohých místech prokazuje svým kritickým přístupem. Tématu se diplomantka poctivě věnovala, práce má značný kriminalistický a psychologický přesah. Především je ale třeba velmi ocenit práci se zahraničními zdroji a zprostředkování zahraničních poznatků, v tomto směru je práce vynikající ve srovnání s jinými diplomovými pracemi. Ve svém celku jde o práci výrazně

nadprůměrnou.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- *Máte za to, že jsou poznatky behaviorální analýzy z USA týkající se sériových a masových vražd dobře přenositelné do prostředí malého státu uprostřed Evropy (a může se tato použitelnost měnit v čase s ohledem na geopolitické změny)?*

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 1

V Praze dne 14. října 2016

JUDr. Jiří Říha, Ph.D.
oponent práce